

Dr.Ayyüce TÜRKEŞ TAŞ
Adana Milletvekili
Plan ve Bütçe Komisyonu Üyesi

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Türkiye’de pamuk üretiminin son yıllarda hızla gerilemesinin nedenlerinin araştırılması; artan üretim maliyetleri, yetersiz destekleme politikaları, kuraklık ve sulama sorunlarının pamuk üretimi üzerindeki etkilerinin tespit edilmesi; buna bağlı olarak artan pamuk ithalatının tarım, sanayi ve dış ticaret dengelerine yansımalarının incelenmesi; pamuk üreticilerinin, tekstil ve hazır giyim sektörünün karşı karşıya bulunduğu yapısal sorunların ortaya konulması ve pamukta üretimden tüketime kadar uzanan zincirde sürdürülebilir, yerli ve bütüncül tarım ve sanayi politikalarının geliştirilmesi amacıyla, Anayasa’nın 98’inci, Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü’nün 104’üncü ve 105’inci maddeleri gereğince Meclis Araştırması açılması hususunda gereğini arz ve teklif ederiz. 17/12/2025

Dr.Ayyüce TÜRKEŞ TAŞ
Adana Milletvekili

GEREKÇE

Pamuk; tekstil, hazır giyim, yağ sanayi ve yem sektörü başta olmak üzere birçok alanda stratejik öneme sahip bir tarım ürünüdür. Türkiye, sahip olduğu üretim altyapısı, iklim avantajları ve güçlü tekstil sanayisine rağmen son yıllarda pamukta hızla ithalata bağımlı bir ülke hâline gelmiştir. Bu tablo, yalnızca tarımsal üretim açısından değil; sanayi, istihdam, dış ticaret dengesi ve kırsal kalkınma bakımından da ciddi riskler barındırmaktadır.

Son dört yıldır pamuk üreticisi, hızla artan girdi maliyetlerine karşın ürününü yerinde sayan hatta reel olarak gerileyen fiyatlarla satmak zorunda kalmaktadır. Gübre, mazot, elektrik, sulama ve işçilik maliyetlerindeki artışlar karşısında destekleme ödemelerinin yetersiz kalması, pamuk üretimini çiftçi açısından sürdürülemez hâle getirmiştir. Nitekim kütlü pamuk üretim maliyetinin kilogram başına 35 lirayı aştığı, buna karşın üreticinin pamuğunu ortalama 26 liradan satabildiği ifade edilmektedir. Mevcut destekleme sistemi ise üreticiye kilogram başına yaklaşık 2 lira civarında katkı sağlamaktadır. Bu tablo, pamuk üreticisinin ya çok düşük kârla ya da zararına üretim yapmasına yol açmaktadır.

Bu koşullar altında çiftçiler pamuktan hızla uzaklaşmaktadır. Ege Bölgesi'nde pamuk yerine buğday ve ayçiçeği ekimi yaygınlaşırken, Türkiye'nin en önemli pamuk havzası olan Güneydoğu Anadolu Bölgesi'nde dahi pamuk ekim alanları daralmakta; yerini buğday ve yer fıstığı gibi daha az maliyetli ve daha az su tüketen ürünler almaktadır. Kuraklık, su kaynaklarındaki azalma ve sulama kısıtları da bu eğilimi daha da hızlandırmaktadır. Devlet Su İşleri'nin bazı bölgelerde sulamanın önümüzdeki yıllarda sınırlı olacağı yönündeki açıklamaları, pamuk üretimindeki düşüşün geçici değil yapısal bir sorun hâline geldiğini göstermektedir.

Pamuk üretimindeki gerileme, Türkiye'nin ithalat bağımlılığını hızla artırmaktadır. Türkiye, pamuk ihtiyacının önemli bir bölümünü ithalat yoluyla karşılamak zorunda kalırken; Amerika Birleşik Devletleri ve Brezilya, Türkiye pazarında liderlik yarışı içine girmiştir. 2025/2026 pazarlama yılının ilk aylarında pamuk ithalatı bir önceki yıla göre yüzde 20'nin üzerinde artmış; ithalatta ABD yeniden ilk sıraya yükselmiş, Brezilya ise yakın bir payla ikinci sırada yer almıştır. Türkiye'nin pamukta bir üretim ülkesi olmaktan uzaklaşıp büyük bir ithalat pazarı hâline gelmesi, tarımsal bağımsızlık ve dış ticaret dengesi açısından ciddi bir alarm niteliği taşımaktadır.

Öte yandan pamuk üretimindeki daralma, tekstil ve hazır giyim sektörünü de doğrudan etkilemektedir. İç ve dış talepteki düşüş, artan maliyetler ve rekabet gücünün zayıflaması nedeniyle birçok tekstil ve konfeksiyon işletmesi kapanmakta, küçülmekte ya da üretimini Mısır gibi daha düşük maliyetli ülkelere taşımaktadır. İplik fabrikalarının kapasite kullanım oranlarının yüzde 40-60 seviyelerine gerilemesi, sektörün içinde bulunduğu krizin boyutunu gözler önüne sermektedir. Bu gelişmeler, milyonlarca insanın istihdam edildiği tekstil ve hazır giyim sektörünün geleceğini tehdit etmektedir.

Pamuk üretimi, tarım ve sanayi arasındaki en güçlü bağlardan birini oluşturmaktadır. Pamukta yaşanan her üretim kaybı; çiftçiyi, sanayiciyi, ihracatçıyı ve emekçiyi zincirleme biçimde etkilemektedir. Buna rağmen pamuk üretimini koruyacak, destekleyecek ve uzun vadeli bir perspektifle ele alacak bütüncül bir ulusal stratejinin bulunmadığı görülmektedir. Üreticiler, meslek örgütleri ve sektör temsilcileri, pamukta prim desteklerinin artırılmasını, destekleme modelinin yeniden düzenlenmesini ve sulama altyapısının güçlendirilmesini uzun süredir talep etmektedir.

Bu çerçevede; pamuk üretimindeki hızlı gerilemenin nedenlerinin tüm boyutlarıyla araştırılması, destekleme politikalarının etkinliğinin değerlendirilmesi, ithalata bağımlılığın tarım ve sanayi üzerindeki etkilerinin ortaya konulması ve pamukta üretimden tüketime uzanan zinciri güçlendirecek, yerli üretimi esas alan, sürdürülebilir politika önerilerinin geliştirilmesi amacıyla Anayasa'nın 98'inci, TBMM İçtüzüğü'nün 104'üncü ve 105'inci maddeleri uyarınca bir Meclis Araştırması açılması için gereğini arz ve teklif ederiz.

ADI SOYADI	SEÇİM BÖLGESİ	İMZA
Buchanettin KOCANAR	Mersin	Buchanettin
Selcan TASELİ	Tekirdağ	Selcan
Yasın ÖRTÜK	Denizli	Yasın
Hason Abdullah Toktaş	Bursa	Hason
M. Mustafa GİRİBON	Gani Antep	M. Mustafa
Yüksel ARSLAN	Ankara	Yüksel
Yasın ADIV	Trabzon	Yasın
Ersin BEYAZ	İstanbul	Ersin
Senol SİNAT	Manisa	Senol
Selçuk ERBOĞLU	Bursa	Selçuk
Didvan 212	Gaziantep	Didvan
Erhan USTA	Samsun	Erhan
Ahmet Esref FAKIRABA	Ankara	Ahmet Esref
A. Setik GİRKİN	Hatay	A. Setik
Hüsnü KIRKPINAR	İzmir	Hüsnü
Ömer KARAKAŞ	Aydın	Ömer
Lütfullah KAYALAR	Yozgat	Lütfullah
Burak AKBURAK	İstanbul	Burak
Hakan Şeref OĞUN	Ağaköy	Hakan Şeref
Turan YALDIR	Aksaray	Turan